

РЕЗУЛЬТАТИ ПАРАЗИТОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ НУТРІЙ НА ЕЙМЕРІОЗ ПРИ КЛІТКОВОМУ ТА ПІДЛОГОВОМУ УТРИМАННІ У ПРИВАТНИХ ГОСПОДАРСТВАХ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Прусакова О.О.¹, Мазанний О.В.

Харківська державна зооветеринарна академія

Молодняк нутрій (1-2 та 2-4-місячного віку) є найбільш сприйнятливим до збудників еймеріозу, у тварин цих вікових груп спостерігалась найвища екстенсивність та інтенсивність інвазії. Серед поширених систем утримання тварин найсприятливіші умови для розвитку ооцист еймерій та інвазування тварин спостерігаються при підлоговому утриманні нутрій.

Незважаючи на те, що місцем походження нутрій є Південна Америка, розводять їх і в Україні. Метою розведення є переважно одержання хутрових шкурок. Окрім цінного хутра, від них отримують дієтичне (делікатесне) м'ясо. В середньому маса тушки однієї дорослої тварини складає 2,5-3,5 кг [1].

Нутрії, як і інші тварини, сприйнятливі до заразних та незаразних хвороб. До найбільш поширених хвороб незаразної етіології відносять захворювання органів дихання, зокрема гостру бронхопневмонію, бронхіти, риніти, крім цього взимку в нутрій може відморожуватися хвіст. Серед заразної патології часто реєструють лістеріоз, хворобу Ауескі, лептоспіроз, сальмонельоз, пастерельоз, заразну нежить та інші [2]. Хворіють нутрії й на інвазійні захворювання, які завдають неменшої шкоди цій галузі тваринництва, ніж вищеперераховані. Зокрема серед гельмінтозів поширеними є стронгілоїдозна та трихуриозна інвазії, а серед протозоозів часто реєструється еймеріоз. Причому, перебіг останнього нерідко призводить до загибелі як молодняка, так і дорослих тварин [3, 4].

Реєструють еймеріоз нутрій у різних природничих зонах Російської Федерації [3, 4], Білорусі [5] та Казахстану [6]. В Україні даний паразитоз зустрічається, за даними моніторингу, досить часто, проте фундаментальних наукових праць, присвячених цьому питанню, дуже мало.

Метою нашої роботи було вивчення особливостей епізоотології еймеріозу у нутрій в приватних господарствах при різних системах утримання (підлогова і кліткова).

Матеріали і методи. Дослідження проводили у шести неблагополучних, щодо еймеріозу нутрій, приватних господарствах Балаклійського, Первомайського та Харківського районів Харківської області протягом 2009 року. Екстенсивність інвазії визначали після копроовоскопічного дослідження 337 проб від нутрій різних вікових груп за «Методом лабораторної діагностики еймеріозів» [7].

Результати досліджень представлені у таблицях 1 та 2.

¹Науковий керівник – доктор ветеринарних наук, професор Приходько Ю.О.

Таблиця 1 – Екстенсивність еймеріозної інвазії серед нутрій у Харківській області

| <i>№ господарства</i> | <i>Система утримання</i> | <i>Вік тварин, міс.</i> | <i>Кількість досліджених тварин, гол.</i> | <i>Кількість інвазованих тварин, гол.</i> | <i>Екстенсивність інвазії (EI), %</i> |
|----------------------------|--------------------------|-------------------------|---|---|---------------------------------------|
| Балаклійський район | | | | | |
| 1. | кліткова | 1-2 | 12 | 9 | 75,0 |
| | | 2-4 | 10 | 6 | 60,0 |
| | | 4-9 | 14 | 5 | 35,7 |
| | | >9 | 7 | 1 | 14,3 |
| 2. | напільна | 1-2 | 15 | 15 | 100 |
| | | 2-4 | 14 | 13 | 92,9 |
| | | 4-9 | 10 | 4 | 40,0 |
| | | >9 | 19 | 3 | 15,8 |
| Первомайський район | | | | | |
| 3. | кліткова | 1-2 | 15 | 10 | 66,7 |
| | | 2-4 | 15 | 8 | 53,3 |
| | | 4-9 | 10 | 1 | 10,0 |
| | | >9 | 21 | 2 | 9,5 |
| 4. | напільна | 1-2 | 16 | 15 | 93,8 |
| | | 2-4 | 19 | 15 | 78,9 |
| | | 4-9 | 10 | 2 | 20,0 |
| | | >9 | 13 | 2 | 15,4 |
| Харківський район | | | | | |
| 5. | кліткова | 1-2 | 25 | 15 | 60,0 |
| | | 2-4 | 14 | 7 | 50,0 |
| | | 4-9 | 11 | 2 | 18,2 |
| | | >9 | 9 | 1 | 11,1 |
| 6. | напільна | 1-2 | 16 | 13 | 81,5 |
| | | 2-4 | 18 | 14 | 77,8 |
| | | 4-9 | 12 | 2 | 16,7 |
| | | >9 | 12 | 1 | 8,3 |
| Разом | | | 337 | 166 | 49,3 |

Таблиця 2 – Вікова динаміка еймеріозу нутрій на Харківщині

| <i>Вік нутрій, міс.</i> | <i>Кількість дослід- жених тварин, гол.</i> | <i>Кількість інва- зованих тварин, гол.</i> | <i>Екстенсивність інвазії (ЕІ), %</i> |
|-------------------------|---|---|---|
| 1-2 | 99 | 77 | 77,8 |
| 2-4 | 90 | 63 | 70,0 |
| 4-8 | 67 | 16 | 23,9 |
| >8 | 81 | 10 | 12,3 |

Аналізуючи отримані дані, слід відмітити, що серед усіх вікових груп найбільш сприйнятливими до еймеріозу є нутрії 1–4-місячного віку. Екстенсивність інвазії (ЕІ) серед них становила від 70,0 до 77,8 %, при інтенсивності (ІІ) – 8200–24100 ооцист в 1 г матеріалу. У 4–9-місячних тварин екстенсивність знижувалася до 23,9 % при ІІ – 1200–4000 ооцист у 1 г матеріалу. ЕІ у нутрій старше 9-місячного віку складала всього 12,3 % з виявленням лише поодиноких ооцист (паразитоносійство). У середньому екстенсивність інвазії складала 49,3 %.

Аналіз ступеня інвазованості нутрій різного віку при клітковій і підлоговій системах утримання показав, що серед тварин, які утримувалися на підлозі, виявилось більше хворих на еймеріоз зі збереженням вікової тенденції захворюваності. Зокрема ЕІ тварин 1-2-місячного віку у трьох господарствах сягала 81,5-100 %, 2-4-місячного – 77,8-92,9, 4-9-місячного віку – 16,7-40,0, старше 9-місяців – 8,3-15,8 %. Екстенсивність еймеріозної інвазії серед нутрій при клітковому утриманні становила 60,0-75,0; 50,0-60,0; 10,0-35,7 та 9,5-14,3 %, відповідно. Суттєво відрізнялася й інтенсивність інвазії. Якщо при підлоговому утриманні вона досягала у окремих випадках 24100 ооцист в 1 г матеріалу, то у нутрій, що утримувалися у клітках часто реєстрували поодинокі ооцисти, що свідчить про паразитоносійство, яке проходило без клінічної картини.

Висновки. 1. Еймеріоз нутрій – поширене серед тварин приватних господарств Сходу України, зокрема Харківщини, протозойне захворювання.

2. Найвищу (100 %) екстенсивність інвазії зареєстровано у нутрій 1-2-місячного віку.

3. Серед визначених вікових груп найвища інтенсивність інвазії спостерігалась у молодняка 1–2 та 2–4-місячного віку.

4. Система утримання нутрій відіграє провідну роль у поширенні еймеріозу серед тварин. При підлоговій системі екстенсивність інвазії була вищою в усіх вікових групах і сягала в окремих господарствах 100 %, проти 11,1-75,0 % при клітковому утриманні.

5. Інтенсивність еймеріозної інвазії була вищою у нутрій, яких утримували на підлозі, що пояснюється особливостями біологічного розвитку еймерій.

Список літератури

1. Нутрії [Текст] // Ефективне тваринництво. – 2007. – № 1 (17) – С. 26–28. 2. Антошук В. Все про нутрій [Текст] / В. Антошук // Ветеринарна медицина України. – 2006. – № 1 – С. 39–41. 3. Лопатин В.Г. Сезонная и возрастная динамика трихоцефалеза нутрій в

Краснодарском крае [Текст] / В.Г. Лопатин, Т.С. Катаева, Б.Л. Гаркави // Труды ВИГИС. – 2004. – Т. 40. – С. 148-151. 4. Мирончук Е.А. Патоморфологические изменения у нутрий при эймериозе в ассоциации со стронгилоидозом [Текст] / Е.А. Мирончук, А.А. Миронова // Теория и практика борьбы с паразитарными болезнями : Материалы докл. науч. конф., Москва, 27-29 мая 2008 г. – Вып. 9. – С. 300-303. 5. Забудько В.А. Эймериоз нутрий [Текст] / В.А. Забудько // Ветеринарная медицина Беларуси. – 2002. – № 2. – С. 34-35. 6. Сванбаев С.К. Кокцидии диких животных Казахстана [Текст] / С. К. Сванбаев. – Алма-Ата: Наука, 1979. – С. 94-105. 7. ДСТУ 5079:2008 Метод лабораторної діагностики еймеріозів. – Держспоживстандарт України, 2008.

RESULTS OF PARASITOLOGICAL INVESTIGATIONS OF COYPU FOR EIMERIOSIS AT CAGE AND FLOOR HOUSING ON PRIVATE FARMS IN KHARKIV REGION

Prusakova O.O., Mazanny O.V.
Kharkiv State Zooveterinary Academy

The young of the coypu (1-2 and 2-4 months of age) is the most susceptible group to the pathogens of eimeriosis. The animals of the above groups had the highest and intensity of invasion. The most favorable conditions for eimeria oocyst development and animal invasion are at floor of nutria.

УДК 619:612.171.1

РЕНТГЕНОКАРДИОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ У КЛІНІЧНО ЗДОРОВИХ СОБАК

Руденко А. А.

Луганський Національний аграрний університет

Мета дослідження полягає у вивченні варіабельності рентгенокардіометричних показників у клінічно здорових собак різної маси. Матеріалом дослідження служили 32 клінічно здорові собаки різної маси, у яких рентгенографічними та статистичними методами досліджень були встановлені фізіологічні ліміти кардіометричних показників. Для визначення горизонтального розміру серця необхідно застосовувати наступні норми: 1,9-3,9 см для карликових, 4,2-7,4 см – для середніх, 7,1-10,2 см – для крупних, 8,7-9,5 см – для гігантських порід собак. Фізіологічні ліміти вертикального розміру серця у карликових собак знаходяться в діапазоні 3,1-5,9 см, у середніх – 6,3-11,2 см, у крупних – 12,6-14,5 см, у гігантських – 13,9-16,4 см. Величини кардіоторакального індексу та коефіцієнту Бюкенана не залежать від маси собак. Для цих показників можна застосовувати такі референтні норми, як 0,45–0,55 та 10,0–10,6 умов. од., відповідно. Значення відносного вертикального та відносного горизонтального розмірів серця також не залежать від маси собак.

У сучасних умовах при дослідженні серцево-судинної системи широко використовуються такі методи інструментального дослідження, як електрокардіографія, ехокардіографія, рентгенографія, вимірювання артеріального і венозного тиску. Однак, найбільш цінну інформацію щодо функціонального стану серця дає ехокардіографія [1]. Проте, цей сучасний метод інструментальної діагностики не може повною мірою замінити рентгенокардіографію. Так, рентгенограми гарної якості дають змогу